

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО

ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
к.ю.н., доцент _____ Олександр ЄЛЄЗАРОВ
«02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ ТА МЕДІАТОРСТВО»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітньо-професійна програма	«Практична психологія»

2024-2025 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Психологія конфлікту та медіаторство» для здобувачів денної та заочної форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія» ОПІ «Практична психологія». Київ : ДУІТ, 2024. 14 с.

Розробник:
Нейжапа Людмила Станіславівна, к.п.н., доцент,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні психології та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від « 2 » вересня 2024 року

Гарант ОПІ «Практична психологія» ОС Магістр
К.псих.н., доцент

Олена ТИРОН

@ Нейжапа Л.С., 2024 рік

@ Нейжапа Л.С., 2025 рік

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов’язкова	
	Спеціальність: 053 Психологія		
	Змістових модулів – 2	Освітня програма: <i>Практична психологія</i>	Рік підготовки
1-й			1-й
Семестр			
1-й	1-й		
Загальна кількість годин – 150			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 11	Рівень вищої освіти: (другий) магістерський Ступінь вищої освіти: <i>магістр</i>	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		26 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	134 год.
		Вид контролю:	
іспит	іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
 для денної форми навчання – 50/100
 для заочної форми навчання – 16/134

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Психологія конфлікту та медіаторство» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Практична психологія» підготовки магістрів за спеціальністю 053 «Психологія».

Вивчення дисципліни «Психологія конфлікту та медіаторство» слугує базою для отримання здобувачами знань, практичних вмінь та навичках з таких дисциплін як «Психологічне консультування», «Психологічна служба», «Сучасні проблеми психотерапії та психокорекції», що викладаються здобувачам спеціальності 053 «Психологія» рівня вищої освіти «магістр».

Предметом вивчення дисципліни є теоретико-методологічні конфліктології та медіації. Навчальна дисципліна «Психологія конфлікту та медіаторство» призначена для підготовки фахівців із психології з метою дати поглиблене знання з конфліктології (поняття, сутність, природа, ознаки, функції, види, типи, спрямованість і межі поширення конфліктів; причини виникнення і розвитку конфліктів; моделі поведінки у конфлікті, правила організації безконфліктної взаємодії, урегулювання та вирішення конфліктів; стратегії, тактики, технологій розв'язання конфліктів тощо) та медіації (поняття, сутність, природу, ознаки принципи, види і моделі медіації; процедура медіації та її учасники тощо), а також набуття ними практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів шляхом медіаційних практик..

Завдання даного курсу є: ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами управління конфліктами; розкрити майбутнім фахівцям ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів та конфліктних ситуацій; оволодіння навичками попередження складних і проблемних ситуацій в напрямі їх ескалації у конфлікти; вивчити поняття, сутність, природу, ознаки медіації як альтернативного засобу вирішення конфліктів; отримати знання про процедуру медіації та її учасників.

Мета курсу: є формування теоретичних, професійних знань і практичних навичок у здобувачів вищої освіти з конфліктології та медіації, а також набуття ними практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів шляхом медіаційних практик.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачів повинні:

знати:

- теоретичні основи, поняття різних видів та форм конфліктів;
- складові конфлікту та засобів їх визначення;
- фази виникнення, ескалації та динаміки конфліктів;
- особистісні передумови та схильності особистості до ескалації конфліктів;
- конфліктогени спілкування та їх роль у виникненні та прогнозуванні конфліктогенності особистості;
- принципи, види і моделі медіації.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання до аналізу конкретних конфліктів;
- визначати конфлікти, розрізняти ролі й стратегії учасників конфліктів для корекції їхньої позиції та стилів поведінки;
- правильно визначати сутність конфлікту і формувати описову модель в процесі його
- діагностування;
- використовувати різні методи дослідження конфліктів;
- визначати та здійснювати психологічні заходи щодо прогнозування розвитку конфліктів, з'ясовувати можливі конструктивні й деструктивні наслідки конфліктів;
- прогнозувати конфліктний "потенціал" особистості щодо ескалації конфліктів;
- вчасно регулювати конфліктні ситуації та управляти конфліктами у групах та колективах;

- обирати адекватні інструменти профілактики й запобігання виникненню конфліктів.

У ході вивчення дисципліни здобувачі мають набути такі **фахові компетентності**:

- здатність здійснювати практичну діяльність з медіації з використанням науково верифікованих методів та технік.

- здатність діагностувати різні види конфліктів та здійснювати профілактику конфліктів.

- здатність застосовувати основні стратегії, тактики і технології розв'язання конфліктів.

- здатність оцінювати конфліктні ситуації, ефективно здійснювати медіаційні процедури, опираючись на законодавчу базу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Психології конфлікту: теоретичні та практичні засади

Тема 1. Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології

Поняття «конфлікт». Ознаки конфлікту. Значення конфлікту. Основні види і типи конфлікту. Історія зародження науки про конфлікти. Конфлікт як предмет гуманітарного дослідження. Конфліктологія – інтегративна галузь наукових знань про конфлікт. Об'єкт, предмет психології конфлікту. Взаємозв'язки психології конфлікту з психологічними дисциплінами.

Тема 2. Передумови виникнення та стадії розвитку конфлікту.

Причини виникнення конфліктів. Організаційно-управлінські причини виникнення конфліктів. Соціально-психологічні причини виникнення конфліктів. Особистісні причини конфлікту. Фактори виникнення та ескалації конфліктів. Основні фази та етапи виникнення і розвитку конфліктів. Динаміка конфлікту. Умови протікання конфлікту. Дії учасників конфлікту. Стадії розвитку конфлікту.

Тема 3. Змістовий та структурно-функціональний аналіз конфлікту

Межі конфлікту (просторовий, часовий та внутрішньосистемний). Диспозиційний підхід. Ситуаційний підхід. «Зовнішній» і «внутрішній» плани конфліктності. Онтологічний підхід у дослідженні конфліктної поведінки. Функціональний і дисфункціональний характер конфлікту. Функції конфлікту, їх види. Деструктивні наслідки конфлікту.

Тема 4. Стратегії, тактики та стилі поведінки учасників конфліктує.

Класифікація стратегій управління конфліктом. Бінарна. Двовірна модель («сітка Томаса»). Способи розв'язання і регулювання конфліктів. Можливі шляхи розв'язання конфлікту. Тактики вирішення конфліктних суперечностей. Особливості сприйняття конфліктної ситуації. Можливі стилі завершення конфліктної ситуації. Методи психокорекції конфліктної поведінки.

Тема 5. Сутність, правила та способи розв'язання і врегулювання конфліктів.

Шляхи вирішення трудових конфліктів. Конструктивне вирішення конфліктів. Умови й фактори розв'язання конфліктів. Етапи розв'язання конфлікту. Стратегії виходу з конфлікту. Основні технології компромісу й співробітництва. Урегулювання конфліктів за участю третьої сторони. Етика регулювання конфліктів. Етичні принципи посередницької діяльності психолога. Психологічні умови розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів. Фактори конструктивного вирішення внутрішньоособистісних конфліктів. Способи подолання внутрішньоособистісних конфліктів.

Тема 6. Сутність профілактики та передумови успішності запобігання конфліктам

Прогнозування розвитку конфліктної ситуації. Профілактика конфліктів. Попередження стресів у конфлікті. Стрес, конфліктність і здоров'я людини. Технологія попередження конфліктів. Розробка нормативних процедур розв'язання типових предконфліктних ситуацій. Заспокійливе матеріальне середовище, що оточує людину.

Зміна свого ставлення до проблемної ситуації. Способи й прийоми впливу на партнера по спілкуванню. Психологія конструктивної критики. Попередження трудових конфліктів.

Змістовий модуль 2. Медіація як технологія вирішення конфліктів

Тема 7. Теоретичні основи медіації, моделі медіації.

Поняття та природа медіації. Ознаки медіації. Передумови медіації. Компоненти медіації. Сфери застосування медіації. Переваги медіації. Принципи медіації. Види медіації. Моделі медіації

Тема 8. Закордонний досвід використання медіації

Міжнародні стандарти медіації. Європейські стандарти медіації. Історія розвитку технології медіації в США. Розвиток медіації в другій половині XX сторіччя у США, Австралії, Великій Британії, «Європейський кодекс етики медіаторів». Становлення медіації як правової системи в країнах Європи. Польський Центр Медіації.

Тема 9. Запровадження технології медіації в Україні, аналіз законодавства

Медіація в українському праві. Передумови впровадження медіації в Україні на законодавчому рівні. Закон України «Про медіацію». Створення громадської організації «Національна асоціація медіаторів України». Етичні засади медіації. «Кодекс етики медіатора».

Тема 10. Медіатор та сторони медіації.

Медіатор як професія. Акредитація. Реєстр медіаторів. Вимоги для набуття професії медіатора. Вимоги професійних організацій щодо акредитації медіаторів. Особливості акредитації медіаторів у сфері сімейної медіації. Вимоги професійних організацій щодо акредитації сімейних медіаторів. Компетентності медіатора. Право на медіацію. Сторони медіації. Правові умови участі сторін у медіації. Угодоздатність. Морально-психологічні умови участі сторони в медіації. Права і обов'язки сторін медіації.

Тема 11. Медіаційна процедура.

Загальна характеристика медіаційної процедури. Премедіація. Критерії медіабельності спорів. Підготовка до медіаційних переговорів. Стадії медіації (підготовча стадія; збір інформації та визначення тем для обговорення; збір інформації та визначення тем для обговорення; пошук та оцінка варіантів рішення; оформлення домовленостей; постмедіація тощо).

Тема 12. Особливості медіації в окремих сферах відносин.

Сімейна медіація. Особливості сімейних конфліктів. Причини сімейних конфліктів. Проведення сімейної медіації. Форми участі дітей у сімейній медіації. Бізнес-медіація. Сфери застосування бізнес-медіації. Медіабельність. Види бізнес-медіації. Особливості проведення бізнес-медіації. Додаткові можливості бізнес-медіації. Медіація в трудових відносинах. Особливості медіації в трудових відносинах. Особливості фаз (стадій, етапів) медіації в трудових відносинах. Медіація у соціальній роботі. Шкільна медіація. Медіація в адміністративно-правових відносинах. Медіація як форма відновного правосуддя. Медіація у сфері міжнародних відносин.

4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності (СК):

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням

науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН14. Розуміти природу поведінки лідерів, особливості їх діяльності та вчинків.

ПРН16. Вирішувати професійні завдання з обов'язковим дотриманням вимог охорони праці, використанням останніх досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду безпеки, збереження життя, здоров'я та працездатності, відповідальності за особисту та колективну безпеку в повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій, особливого, воєнного стану.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Психології конфлікту: теоретичні та практичні засади												
Тема 1. Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології	12	2	2			8	12					12
Тема 2. Передумови виникнення та стадії розвитку конфлікту.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Змістовий та структурно-функціональний аналіз конфлікту	12	2	2			8	12	2				10
Тема 4. Стратегії, тактики та стилі поведінки учасників конфліктує.	12	2	2			8	14		2			12
Тема 5. Сутність, правила та способи розв'язання і врегулювання конфліктів	13	2	2			9	12		2			10
Тема 6. Сутність профілактики та передумови успішності запобігання конфліктам	13	2	2			9	12					12
Разом за змістовим модулем 1	74	12	12			50	74	4	4			66
Змістовий модуль 2. Медіація як технологія вирішення конфліктів												
Тема 7. Теоретичні основи медіації, моделі медіації	13	2	2			9	12	2				10
Тема 8. Закордонний досвід використання медіації	12	2	2			8	14		2			12
Тема 9. Запровадження технології медіації в Україні, аналіз законодавства	12	2	2			8	12	2				10

Тема 10. Майстерність медіатора та учасники медіації	12	2	2			8	10					10
Тема 11. Медіаційна процедура	12	2	2			8	14		2			12
Тема 12. Особливості медіації в окремих сферах відносин	15	2	4			9	14					14
Разом за змістовим модулем 2	76	12	14			50	76	4	4			68
Всього за семестр	150	24	26			100	150	8	8			134

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено планом)

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н .	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Психології конфлікту: теоретичні та практичні засади			
1	Конфлікт: загальна характеристика, види та типи конфліктів.	2	
2	Психологічні чинники виникнення конфліктів	2	
3	Структура конфліктів, стадії конфліктів	2	
4	Управління конфліктами, конфліктність особистості	2	2
5	Психологічні основи завершення та вирішення (розв’язання) конфліктів	2	2
6	Технологія попередження конфліктів	2	
Змістовий модуль 2. Медіація як технологія вирішення конфліктів			
7	Сутність медіації, теорії медіації.	2	
8	Становлення медіації в зарубіжних країнах.	2	2
9	Вітчизняні досягнення в реалізації технологій медіації.	2	
10	Медіатор та його роль в медіації	2	
11	Медіація як процедура	2	2
12	Шкільна медіація – створення шкільних служб порозуміння у ЗЗСО	2	
13	Сімейна медіація, форми участі.	2	
	Разом	26	8

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено планом)

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н .	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Психології конфлікту: теоретичні та практичні засади			

1	Соціальна роль конфлікту	8	12
2	Культура спілкування й поведінки як психологічний чинник психопрофілактики конфліктів.	8	10
3	Управління емоціями в конфліктах	8	10
4	Методи дослідження конфліктів	8	12
5	Картографія як метод вирішення конфлікту	9	10
6	Конфліктологічна компетентність як чинник професіоналізму практичного психолога	9	12
Змістовий модуль 2. Медіація як технологія вирішення конфліктів			
7	Медіація: історія та сучасність	9	10
8	Медіація як сучасна психотехнологія вирішення конфліктів	8	12
9	Переговорний процес як спосіб розв'язання конфліктів	8	10
10	Формування комунікативних навичок та стресостійкості медіатора	8	10
11	Техніка Кола у медіації	8	12
12	Сфери застосування бізнес-медіації.	9	14
	Разом	100	134

Підсумкова тека: контрольна робота. Іспит.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Проведення лекційних і практичних занять, слайдові презентації (у програмі Power Point) з кожної теми, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Виконання модульних контрольних робіт, індивідуальних завдань, самостійне вивчення окремих тем курсу.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним проміжним та підсумковим контролем. Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів під час обговорення теоретичних питань. Модульний проміжний контроль проводиться з метою визначення стану поточної успішності здобувачів за певний період навчання. Контрольні завдання за змістовим модулем включають 2 теоретичні питання і 2 практичні завдання.

Контроль самостійної роботи здійснюється:

з лекційного матеріалу — шляхом перевірки конспектів;

з практичних занять — за допомогою перевірки виконаних завдань.

Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Підсумковий контроль здійснюється з метою оцінювання результатів навчання здобувачів за семестр. Підсумковий семестровий контроль знань відбувається на іспиті у письмовій формі. Екзаменаційний білет містить 4 питання.

ОЦІНЮВАННЯ	
Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

іспит				
Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4	СУМА
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	40 балів

Практичні заняття													
п/р 1	п/р 2	п/р 3	п/р 4	п/р 5	п/р 6	п/р 7	п/р 8	п/р 9	п/р 10	п/р 11	п/р 12	п/р 13	СУ
3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	3 б.	4	40

Контрольні роботи (МКР)		
МКР 1	МКР 2	СУМА
10 балів	10 балів	20 балів

Модуль 1	Модуль 2	Іспит	Сума
30	30	40	100

Підсумкова оцінка виставляється з урахуванням суми всіх балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90—100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80—89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома - трьома незначними помилками.
75—79		С	«Добре» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним

			матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією - двома значними помилками.
65—74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» — теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60—64		E	«Достатньо» — теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21—59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» — теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1—20		F	«Безумовно незадовільно» — теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Питання для підсумкового контролю

1. Поняття «конфлікт» та ознаки конфлікту.
2. Соціальна роль конфлікту.
3. Основні види і типи конфлікту.
4. Історія зародження науки про конфлікти. Об'єкт, предмет психології конфлікту.
5. Причини виникнення конфліктів.
6. Фактори виникнення та ескалації конфліктів.
7. Основні фази та етапи виникнення і розвитку конфліктів.

8. Динаміка та умови протікання конфлікту.
9. Функції конфлікту, їх види.
10. Деструктивні наслідки конфлікту.
11. Класифікація стратегій управління конфліктом.
12. Способи розв'язання і регулювання конфліктів.
13. Тактики вирішення конфліктних суперечностей.
14. Особливості сприйняття конфліктної ситуації.
15. Методи психокорекції конфліктної поведінки.
16. Конструктивне вирішення конфліктів.
17. Вплив темпераменту на особливості поведінки людини в конфлікті.
18. Умови й фактори розв'язання конфліктів.
19. Основні технології компромісу й співробітництва.
20. Етичні принципи посередницької діяльності психолога.
21. Психологічні умови та фактори розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів.
22. Прогнозування розвитку конфліктної ситуації.
23. Профілактика конфліктів: технологія попередження конфліктів.
24. Попередження стресів у конфлікті.
25. Способи й прийоми впливу на партнера по спілкуванню.
26. Психологія конструктивної критики.
27. Поняття та природа медіації.
28. Ознаки та передумови медіації.
29. Компоненти та принципи медіації.
30. Переваги, види медіації.
31. Міжнародні стандарти медіації.
32. Історія розвитку технології медіації в США.
33. Становлення медіації як правової системи в країнах Європи.
34. Медіація в українському праві.
35. Передумови впровадження медіації в Україні на законодавчому рівні.
36. Медіатор як професія, реєстр медіаторів.
37. Вимоги для набуття професії медіатора.
38. Вимоги професійних організацій щодо акредитації медіаторів.
39. Компетентності медіатора, право на медіацію.
40. Сторони медіації, правові умови участі сторін у медіації.
41. Морально-психологічні умови участі сторони в медіації.
42. Права і обов'язки сторін медіації.
43. Загальна характеристика медіаційної процедури.
44. Критерії медіабельності спорів.
45. Підготовка до медіаційних переговорів, стадії медіації.
46. Сімейна медіація, особливості сімейних конфліктів.
47. Проведення сімейної медіації, форми участі дітей у сімейній медіації.
48. Сфери застосування бізнес-медіації та види бізнес-медіації.
49. Особливості проведення бізнес-медіації.
50. Особливості медіації в трудових відносинах.
51. Медіація у соціальній роботі.
52. Шкільна медіація.
53. Медіація в адміністративно-правових відносинах.
54. Медіація як форма відновного правосуддя.
55. Медіація у сфері міжнародних відносин.
56. Культура спілкування й поведінки як психологічний чинник психопрофілактики конфліктів.
57. Управління емоціями в конфліктах.
58. Методи дослідження конфліктів.

59. Переговорний процес як спосіб розв'язання конфліктів
60. Формування комунікативних навичок та стресостійкості медіатора.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Долінська Л.В., Матяш-Заяць Л.П. Психологія конфлікту : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2019. 304 с.
2. Конфліктологія та медіація: навчальний посібник / В. І. Докаш. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 249 с.
3. Ложкін Г.В. Практична психологія конфлікту: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.І. Пов'якель. К.: МАУП, 2019. 256 с.
4. Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія. Київ: Інститут законодавства ВР України, 2018. 276 с.
5. Основи медіації і конфліктології: метод. рекомендації до курсу / Укл. Н.М.Білик. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2023. 18 с.
6. Практика медіації : словник-довідник / уклад.: С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. Лисичанськ: ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. 128 с.
7. Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро ТОВ «Дріант», видання 2-е перероблене, 2021. 344 с.

Допоміжні

1. Березовська Л.І. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник /Л.І.Березовська, О.С.Юрков. - Мукачево: МДУ, 2016. 201 с.
2. Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації однолітків: навч.-метод. посіб./Андрєєнкова В. Л., Левченко К. Б., Матвійчук М. М., Мотилук М. О. Друге вид., переробл. і доповн. Київ, 2024. 132 с.
3. Грабовська С. Психологія примирення. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 294с.
4. Конфліктологія / [Гребеньков Г.В., Ковальова І.І., Красноносів Ю.М. та ін]; під ред. Г.В. Гребенькова. Львів: «Магнолія 2006», 2019. 229 с.
5. Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій : Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 112 с.
6. Кошова І. В. Практична психологія конфлікту : лабораторний практикум / І. В. Кошова. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 126 с.
7. Леко Б., Чуйко Г. Медіація : підручник. Чернівці : Книги-XXI, 2014. 520 с.
8. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. К.: ФОП Стеценко В.В. 2016. 192 с.
9. Чанишева Г. І. Соціальний діалог: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 81с.

Розробник:

Доцент кафедри ПСГД к.п.н., доцент

Людмила НЕЇЖПАПА